

Αθήνα, 25.07.2025

Ερώτηση

Προς τους κκ. Υπουργούς Δικαιοσύνης, Εξωτερικών, Μετανάστευσης και Ασύλου, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Προστασίας του Πολίτη

ΘΕΜΑ: Εκτέλεση αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου για επαναπροωθήσεις

Στις 7 Ιανουαρίου 2025, το ΕΔΔΑ δημοσίευσε 2 αποφάσεις του στις οποίες αποφαινόταν πως οι επαναπροωθήσεις που πραγματοποιούνται υπό συνθήκες που θέτουν σε κίνδυνο την ανθρώπινη ζωή αποτελούν «*συστηματική πρακτική*» των ελληνικών Αρχών, ότι η ελληνική Δικαιοσύνη δεν διερευνά αποτελεσματικά υποθέσεις επαναπροώθησης αφού «*από τις πληροφορίες που υπέβαλε η ίδια η Κυβέρνηση, προκύπτει με σαφήνεια ότι όλες οι υποθέσεις στις οποίες οι αρμόδιοι εισαγγελείς εκκίνησαν ποινική διερεύνηση, αρχειοθετήθηκαν*» και άρα «*το Δικαστήριο θεωρεί ότι η κατάσταση αυτή είναι τέτοια που εγείρει σοβαρές αμφιβολίες ως προς την αποτελεσματικότητα των ποινικών διαδικασιών*», ενώ επίσης δέχθηκε πως η Εθνική Αρχή Διαφάνειας δεν αποτελεί ανεξάρτητη αρχή. Αντίθετα, το ΕΔΔΑ, σε μια σπάνια διαδικασία, ρώτησε το Συνήγορο του Πολίτη, την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, που απάντησαν και οι τρεις πως υπάρχει «*συστηματική πρακτική επαναπροωθήσεων*», κάτι που, σημειώνει το ΕΔΔΑ, έχουν επίσης αναφέρει σε εκθέσεις τους η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων, η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης, ο Επίτροπος για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στο Συμβούλιο της Ευρώπης, η Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, η Ομάδα Εργασίας στον ΟΗΕ για την Αυθαίρετη Κράτηση, ο Ειδικός Εισηγητής του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα των Μεταναστών (σε 2 εκθέσεις του), η Ομάδα Εργασίας του ΟΗΕ για την Οικουμενική Περιοδική Εξέταση της Ελλάδας και η Επιτροπή του ΟΗΕ για τις Αναγκαστικές Εξαφανίσεις.

Στις 13 Μαρτίου 2025, με την 3957/2025 ερώτησή μας, ζητήσαμε πληροφόρηση για «*Ποια συγκεκριμένα μέτρα πήραν ή σχεδιάζουν να πάρουν άμεσα για τη συμμόρφωση με τις αποφάσεις του ΕΔΔΑ για την οποία πρέπει να υποβληθούν σχεδίων δράσης στην Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης; Επιπρόσθετα, με δεδομένο πως οι καταγγελίες των Ανεξάρτητων Αρχών της χώρας και των Οργάνων Παρακολούθησης*

των Συμβάσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης και του ΟΗΕ αλλά και κυρίως οι καταδίκες από το ΕΔΔΑ, για αστυνομική βία, επαναπροωθήσεις και παρενόχληση και διώξεις υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων με παράλληλη ατιμωρησία, που αναφέρουν όλες «αναποτελεσματικότητα της διερεύνησης των καταγγελιών από τη Δικαιοσύνη», πλήττουν βαθύτατα το κράτος δικαίου της χώρας, σκέπτεται η κυβέρνηση να ζητήσει από την Εισαγγελία του Αρείου Πάγου να αναλάβει πρωτοβουλίες που θα εξασφαλίσουν την αποτελεσματικότητα της διερεύνησης αυτού του είδους των καταγγελιών;»

Στις 13 Μαΐου 2025, με την 85300/2025 απάντησή του, το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου ενημέρωνε πως «Τέλος, σχετικά με την απόφαση του 3ου Τμήματος του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Δ.Δ.Α.) επί της προσφυγής Α.Ρ.Ε. κατά Ελλάδα (αριθμός προσφυγής 15783/21, εικαζόμενη άτυπη επαναπροώθηση αλλοδαπής προς την Τουρκία), σημειώνεται ότι δεν έχει καταστεί οριστική και υπόκειται σε αίτηση παραπομπής στο Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης, σύμφωνα με τα άρθρα 43 παρ. 1, 42, 44 παρ. 2 και 46 παρ. 1 της Ε.Σ.Δ.Α.. Λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με το άρθρο 46 παρ. 1 «1. Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να συμμορφώνονται προς τις οριστικές αποφάσεις του Δικαστηρίου επί των διαφορών στις οποίες είναι διάδικοι.», οποιαδήποτε ενέργεια συμμόρφωσης της χώρας θα λάβει χώρα, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες σχετικά με την εκτέλεση των αποφάσεων του Ε.Δ.Δ.Α., αφότου η ανωτέρω απόφαση καταστεί οριστική.»

Στις 30 Ιουνίου 2025, το ΕΔΔΑ δημοσίευσε την απόφαση του να απορρίψει την αίτηση παραπομπής της προσφυγής Α.Ρ.Ε. κατά Ελλάδα στο Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης καθιστώντας έτσι την απόφαση της 7 Ιουνίου 2025 οριστική, που υποχρεώνει τη χώρα να υποβάλει στην Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης μέχρι το τέλος του 2025 σχέδιο δράσης για τη συμμόρφωση με την απόφαση αυτή, τόσο με επανεξέταση των διοικητικών και ποινικών ερευνών όσο και με παράθεση γενικών μέτρων για αποφυγή νέων επαναπροωθήσεων. Επί πλέον, η κυβέρνηση προφανώς δεν μπορεί πια ισχυρίζεται πως «δεν γίνονται επαναπροωθήσεις».

Κατόπιν των παραπάνω, ερωτώνται οι κύριοι Υπουργοί

- 1) Ποια συγκεκριμένα μέτρα πήραν ή σχεδιάζουν να πάρουν άμεσα για τη συμμόρφωση με την απόφαση του ΕΔΔΑ για την οποία πρέπει να υποβληθεί σχέδιο δράσης στην Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης;
- 2) Επιπρόσθετα, με δεδομένο πως οι καταγγελίες των Ανεξάρτητων Αρχών της χώρας και των Οργάνων Παρακολούθησης των Συμβάσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης και του ΟΗΕ αλλά και κυρίως οι καταδίκες από το ΕΔΔΑ, για αστυνομική βία,

επαναπροωθήσεις και παρενόχληση και διώξεις υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων με παράλληλη ατιμωρησία, που αναφέρουν όλες πως «από τις πληροφορίες που υπέβαλε [στο ΕΔΔΑ] η ίδια η Κυβέρνηση, προκύπτει με σαφήνεια ότι όλες οι υποθέσεις στις οποίες οι αρμόδιοι εισαγγελείς [Ναυτοδικείου και Ποινικών Δικαστηρίων] εκκίνησαν ποινική διερεύνηση, αρχειοθετήθηκαν» και άρα «το Δικαστήριο θεωρεί ότι η κατάσταση αυτή είναι τέτοια που εγείρει σοβαρές αμφιβολίες ως προς την αποτελεσματικότητα των ποινικών διαδικασιών» πλήττουν βαθύτατα το κράτος δικαίου της χώρας, σκέπτεται η κυβέρνηση να ζητήσει από την Εισαγγελία του Αρείου Πάγου να αναλάβει πρωτοβουλίες που θα εξασφαλίσουν την αποτελεσματικότητα της διερεύνησης αυτού του είδους των καταγγελιών, συμπεριλαμβανόμενης της επανεξέτασης των εκατοντάδων ποινικών δικογραφιών που αρχειοθετήθηκαν, ενδεχομένως αναθέτοντας τις απαραίτητες ενέργειες σε Αντιεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, που έχει αρμοδιότητα και για αποφάσεις του Ναυτοδικείου;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Τζανακόπουλος Δημήτριος

Χαρίτσης Αλέξανδρος (Αλέξης)

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αχτσιόγλου Ευτυχία (Έφη)

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν

Ηλιόπουλος Αθανάσιος (Νάσος)

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Τζούφη Μερόπη

Τσακαλώτος Ευκλείδης

Φωτίου Θεανώ